

vrijdag 7 juni 2019

Kees van Baarenzaal

Koninklijk Conservatorium Den Haag

19u

Bajan

Master Eindexamen

Robbrecht Van Cauwenberghe

Partita No.1 (1968)

Vladislav Solotarjow

*

Holland Spring (2018)

Martijn Padding

*

Barcarolle, Op. 108 (1898)

Camille Saint-Saëns

*

pauze (ca. 20 min.)

*

Sonata for Two Pianos and Percussion (1937)

Béla Bartók

Partita No. 1 (1968)

Vladislav Solotarjow (1942–1975)

- I. Allegro, *maestoso*
- II. Grave, *in tempo marcia funebre*
- III. Andantino, *tranquillo*
- IV. Presto, *agitato barbaro*

Wat Frédéric Chopin in de 19e eeuw voor de piano gedaan heeft, deed Vladislav Solotarjow in de 20e eeuw voor de bajan, namelijk: als eerste componist alle technische en expressieve eigenschappen van het instrument ten volle benutten. Solotarjow zag de bajan als een combinatie tussen orgel en symfonisch orkest.

Zijn leven was echter zeer tragisch. Als zoon van een Goelag-kampbewaker in de Sovjet-Unie, zag hij als kind reeds de meest gruwelijke dingen en verhuisde hij meerdere malen van de ene naar de andere kant van Rusland. Eens gesetteld in Moskou werd hij voortdurend geconfronteerd met geldzorgen en depressies, waarna hij in 1975, op 33-jarige leeftijd, zelfmoord pleegde.

Deze partita wordt beschouwd als één van de absolute hoogtepunten uit de bajanliteratuur, onder meer door de veelheid aan karakters: *statige dodenmars (deel II)*, *heldere Siberische sterrenhemel (deel III)*, etc. alsook door de totaal nieuwe schrijfwijze voor bajan.

Holland Spring / Shenzhen-The Hague Spring (2018)

Martijn Padding (1956)

In het kader van een verregaande samenwerking tussen het Koninklijk Conservatorium Den Haag en de Shenzhen Art School werd aan Martijn Padding, hoofd van de afdeling compositie, gevraagd om een stuk te schrijven. Het werd een uiterst kort en snel stukje, vol polyritmiek en speelse toonladderfiguurtjes voor de atypische bezetting harp, piano, viool en accordeon/bajan. Harpiste Jaike Bakker verzorgde vorig jaar de wereldpremière in Shenzhen, samen met docenten van de Shenzhen Art School. Naar aanleiding van het bezoek van de burgemeester van Shenzhen aan Den Haag vorige maand, werd dit stuk door ons in besloten kring voor de eerste maal in Nederland gespeeld. De eerste publieke uitvoering van dit werk krijgt u dus vanavond te horen.

Alhoewel Martijn Padding zelf te kennen gaf dat in dit stuk geen buitenmuzikale thema's verwerkt zitten, klinkt het op sommige momenten toch verdacht veel als koeien die in de lente voor het eerst terug naar buiten mogen en met blijde sprongen de Hollandse polder inwalsen.

*met Jaike Bakker (harp), Isa Goldschmeding (viool) en
Rutger Jansen (piano)*

Barcarolle in F groot, Op. 108 (1898)

Camille Saint-Saëns (1835–1921)

Een hoog romantisch kamermuziekwerk mét bajaran, een instrument dat in zijn huidige vorm nog maar een halve eeuw bestaat, kan dat? Zeker! Dit kwartet werd namelijk al in 1898 geschreven voor de bezetting: piano, viool, cello en harmonium. Laatstgenoemd klavierinstrument mag vandaag de dag dan wel uit de mode geraakt zijn, in Saint-Saëns' tijd was dit de absolute lieveling van componerend Europa. Naast Saint-Saëns schreven onder meer ook Dvořák, Sibelius, Liszt en Schönberg werken voor dit instrument.

Hoewel uiterlijk heel verschillend, is het harmonium toch zeer sterk verwant aan de bajaran en het accordeon. De manier waarop de toon gemaakt wordt is bij deze instrumenten namelijk nagenoeg dezelfde. Vandaar is het zeker gerechtvaardigd om de harmonium in dit stuk te vervangen door een bajaran. In mijn master thesis "*playing harmonium art music on the concert accordion*" ga ik dieper in op (het repertoire van) beide instrumenten en de manier van spelen.

De keuze voor deze Barcarolle, hetgeen gondellied betekent, kan eerder verrassend genoemd worden. Het werk is zeer onbekend en is bij mijn weten zelfs nog nooit opgenomen. Toch wil ik u vanavond graag overtuigen van de schoonheid van deze instrumentencombinatie en de fraaiheid van dit romantisch pareltje.

met Coraline Groen (viool), Rogier Tamminga (cello) en Rik Kuppen (piano)

Sonata for Two Pianos and Percussion (1937)

Béla Bartók (1881–1945)

In een bewerking van Wilco Oomkes (2018)

- I. Assai lento – Allegro troppo
- II. Lento, ma non troppo
- III. Allegro non troppo

Deze sonate wordt algemeen beschouwd als één van Bartók's belangrijkste en meest virtuoze werken. Een van de redenen hiervoor is dat het werk zich ergens op het kruispunt bevindt tussen de klassieke, traditionele muzikale vormen en de meer vernieuwende manieren om tonen onderling te organiseren. In het begin van de 20e eeuw werden de limieten van het tonale systeem namelijk bereikt en ging men op zoek naar andere systemen, denk maar aan bijvoorbeeld Schönberg's atonaliteit.

Bartók's unieke muzikale taal wordt dan ook gekenmerkt door de combinatie van twee tegengestelde systemen: de "ultrachromatiek" van de laatromantische componisten en de eenvoudige diatonische melodieën, afkomstig uit de Hongaarse volksmuziek. Daarnaast roepen de jolige ritmes en snelle tempi eveneens veelal een volkse sfeer op zonder te verzuimen aan de esthetiek van de kunstmuziek. Laat dat laatste nu net de reden zijn waarom wij besloten hebben om deze sonate op accordeon te spelen. Ons instrument heeft, net zoals vele andere instrumenten, een rijke traditie in de volksmuziek maar heeft ondanks dat toch zijn plaats binnen de kunstmuziek verworven.

met Wilco Oomkes (accordeon), Lodewijk Bles (slagwerk) en Yago Castello (slagwerk)

Een welgemeende **dank** aan

Oleg Lysenko voor het uitlenen van de AKKO Bajan ter voorbereiding van mijn examen

An voor álle afgelopen jaren

Mijn 6 ouders voor de onvoorwaardelijke steun

Mijn collega musici, Isa, Rutger, Jaïke, Coraline, Rogier, Rik, Wilco, Yago en Lodewijk

Het publiek om hier vanavond aanwezig te zijn en er een feest van te maken